VNU Journal of Science: Natural Sciences and Technology, Vol. 35, No. 4 (2019) 22-28

VNU Journal of Science: Natural Sciences and Technology

Journal homepage: https://js.vnu.edu.vn/NST

Original Article Synthesis, Structural Characterization of 4',4"-Dibenzoylcurcumin and Assessment of its Complexation with Fe³⁺ and Cu²⁺

Pham Thu Thuy¹, Pham Chien Thang¹, Nguyen Viet Ha², Trieu Thi Nguyet^{1,*}

¹Faculty of Chemistry, VNU University of Science, 19 Le Thanh Tong, Hanoi, Vietnam ²Hanoi Metropolitan University, 98 Duong Quang Ham, Hanoi, Vietnam

> Received 17 May 2019 Revised 30 July 2019; Accepted 31 July 2019

Abstract: The curcumin derivative 4',4''-dibenzoylcurcumin (HL) was synthesized by the reaction between curcumin and benzoyl chloride in the presence of pyridine as a supporting base. The composition and structure of HL were characterized by spectroscopic methods such as IR, 1H and 13C NMR spectroscopy. Reactions of HL and transition metal ions, such as Fe^{3+} and Cu^{2+} , in mixtures of CH₃OH and CH₂Cl₂ gave rise to the corresponding complexes, compositions and structural features of which were studied by thermal analysis and IR spectroscopy. The results strongly suggested the obtained complexes with the compositions of [FeL₃] and [CuL₂]. In such compounds, metal ions coordinates with the deprotonated ligands L– through the donor sets (O,O) of the keto-enol moieties.

Keywords: Curcumin, 4',4''-dibenzoylcurcumin, β -diketone, Fe(III) complexes, Cu(II) complexes.

* Corresponding author.

Email address: nguyetdhkhtn@gmail.com

https://doi.org/10.25073/2588-1140/vnunst.4900

VNU Journal of Science: Natural Sciences and Technology

Journal homepage: https://js.vnu.edu.vn/NST

Tổng hợp, nghiên cứu cấu trúc 4',4"- Đibenzoylcucumin và thăm dò khả năng tạo phức của nó với Fe³⁺ và Cu²⁺

Phạm Thu Thùy¹, Phạm Chiến Thắng¹, Nguyễn Việt Hà², Triệu Thị Nguyệt^{1,*}

¹Khoa Hóa học, Trường Đại học Khoa học Tự nhiên, ĐHQGHN, 19 Lê Thánh Tông, Hà Nội, Việt Nam
²Trường Đại học Thủ Đô Hà Nội, 98 Dương Quảng Hàm, Hà Nội, Việt Nam

Nhận ngày 17 tháng 5 năm 2019

Chỉnh sửa ngày 30 tháng 7 năm 2019; Chấp nhận đăng ngày 31 tháng 7 năm 2019

Tóm tắt: Dẫn xuất 4',4''-đibenzoylcucumin (HL) của cucumin được tổng hợp từ phản ứng của cucumin và benzoyl clorua với sự có mặt của pyriđin. Cấu tạo của HL được nghiên cứu bằng phương pháp phổ hồng ngoại và phổ cộng hưởng từ hạt nhân ¹H NMR và ¹³C NMR. Phản ứng của HL với các ion kim loại chuyển tiếp như Fe³⁺ và Cu²⁺ trong hỗn hợp dung môi CH₃OH và CH₂Cl₂ tạo ra các phức chất rắn tương ứng. Thành phần phân tử và đặc điểm cấu tạo của những phức chất này được khảo sát bằng phương pháp phân tích nhiệt và phổ hồng ngoại. Kết quả cho phép khẳng định thành phần của phức chất lần lượt là [FeL₃] và [CuL₂], trong đó phối tử 4',4''-đibenzoylcucumin tồn tại ở dạng anion mang một điện tích âm và đóng vai trò phối tử hai càng với bộ nguyên tử cho (*O*,*O*) của hợp phần xeto-enol.

Từ khóa: Cucumin, 4',4''-đibenzoylcucumin, β-đixeton, phức chất Fe(III), phức chất Cu(II).

1. Mở đầu

Cucumin, thành phần chính có trong củ nghệ (thuộc họ gừng), là một trong số ít sản phẩm có nguồn gốc tự nhiên thu hút được sự quan tâm của nhiều nhà khoa học. Những nghiên cứu trong bốn thập niên gần đây đã chỉ ra tác dụng dược lý đa dạng của cucumin và khả năng sử dụng nó trong việc điều trị một số bệnh mãn tính như Alzheimer, Parkinson, bệnh phổi, bệnh tim mạch, bệnh tiểu đường [1-3]. Những hoạt tính sinh học quý này thường được tăng cường khi cucumin tạo phức với ion kim loại. Do đó, trong những năm gần đây, nghiên cứu phức chất kim loai của cucumin cũng như dẫn xuất của nó không ngừng được đẩy manh [4]. Tuy nhiên, số lượng công trình tập trung vào cấu trúc của những phức chất như vậy còn chưa nhiều [5-9]. Trong bài báo này, phối tử 4.4'đibenzoylcucumin (HL) được tổng hợp và nghiên cứu cấu trúc bằng phương pháp phổ hồng ngoai, phổ công hưởng từ hat nhân ¹H NMR và ¹³C NMR. Bên canh đó, khả năng tạo phức chất rắn của phối tử này với một số ion kim loại chuyển tiếp như Fe3+ và Cu2+ bước đầu được thăm dò. Đây là công trình đầu tiên liên quan đến phức chất kim loại của 4,4'- đibenzoylcucumin được công bố.

* Tác giả liên hệ.

Địa chỉ email: nguyetdhkhtn@gmail.com

https://doi.org/10.25073/2588-1140/vnunst.4900

2. Thực nghiệm

2.1. Hóa chất và các phương pháp nghiên cứu

- Các hóa chất sử dụng đều đạt tiêu chuẩn tinh khiết phân tích.

 Phổ hồng ngoại được ghi trên máy IRAffinity-1S trong vùng 400 - 4000cm⁻¹ tại Bộ môn Hoá Vô cơ, Khoa hoá học, Trường DHKHTN, ĐHQG Hà Nội. Mẫu được ép viên rắn với KBr.

- Phổ cộng hưởng từ hạt nhân ¹H NMR và ¹³C NMR được ghi trên máy Bruker-500MHz ở 300K, dung môi CDCl₃ tại Viện Hóa học - Viện Hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam.

- Giản đồ phân tích nhiệt được ghi trên máy Labsys TGA 1600 Setaram tại Khoa Hóa học, Trường ĐHKHTN, ĐHQG Hà Nội. Mẫu được đốt nóng trong khí quyển thường từ nhiệt độ phòng đến 800°C, với tốc độ 10°C/phút.

2.2. Tổng hợp phối tử 4,4'-đibenzoylcucumin

Phối tử 4,4'-đibenzoylcucumin được tổng hợp bằng phản ứng aroyl hóa cucumin theo quy trình do Singletary và cộng sự công bố [10]. Hòa tan 0,8g cucumin (2,18mmol) trong 200mL CH₂Cl₂ chứa 2mL pyriđin và 2mL benzoyl clorua. Sau khi khuấy và đun hồi lưu trong 7 giờ, hỗn hợp phản ứng được xử lý với lượng dư dung dịch HCl 0,1M và pha hữu cơ được chiết với CH₂Cl₂. Làm bay hơi hoàn toàn CH₂Cl₂ dưới áp suất thấp thu được 0,9g chất rắn màu vàng. Hiệu suất 72%.

Sơ đồ 1. Phản ứng tổng hợp 4,4'-đibenzoylcucumin (HL) từ cucumin.

2.3. Tổng hợp phức chất

Thêm từ từ 172,8mg HL (0,3mmol) vào 3mL dung dịch hỗn hợp CH_3OH/CH_2Cl_2 chứa 0,1mmol Fe(NO₃)₃.9H₂O hoặc 0,15mmol CuCl₂.2H₂O. Hỗn hợp phản ứng được khuấy và đun nóng ở nhiệt độ 50 - 60°C trong 30 phút. Sau khi thêm 0,3mmol Et₃N, hỗn hợp phản ứng tiếp tục được khuấy và đun hồi lưu trong 3 giờ để phản ứng xảy ra hoàn toàn. Sau khi loại bỏ dung môi khỏi hỗn hợp phản ứng, sản phẩm rắn được rửa lại nhiều lần bằng CH₃OH, và làm khô trong chân không.

Phức Fe(III). Hiệu suất 75%. Màu đen. Ít tan trong ancol. Tan tốt trong CH₂Cl₂, CHCl₃, DMF.

Phức Cu(II). Hiệu suất 70%. Màu nâu đậm. Ít tan trong dung môi thông thường. Tan tốt trong DMF.

Sơ đồ 2. Phản ứng tổng hợp phức chất 4,4'đibenzoylcucuminato kim loại.

3. Kết quả thảo luận

3.1. Nghiên cứu phối tử 4,4' - đibenzoylcucumin (HL)

Đặc điểm cấu tạo của HL được làm sáng tỏ khi so sánh các phổ tương ứng của HL với chất đầu cucumin.

Trên phổ IR của HL, sự vắng mặt các dải hấp thụ ứng với nhóm -OH_{phenol} trong vùng 3200-3600cm⁻¹ chỉ ra sự biến mất hoàn toàn của nhóm này trong quá trình benzoyl hóa cucumin. Bên cạnh đó, nhóm benzoyl trong khung phối tử được xác định qua dải hấp thụ có cường độ mạnh tại 1734cm⁻¹ ứng với nhóm C=O_{este} (Hình 1). Dải hấp thụ mạnh gần 1626cm⁻¹ đặc trưng cho nhóm C=O_{xeton} được quan sát thấy trong phổ IR của cả cucumin và HL. Điều này cho thấy sự bảo tồn của hợp phần β-đixeton trong quá trình benzoyl hóa cucumin.

Đặc điểm cấu tạo của HL trong dung dịch được nghiên cứu bằng phương pháp cộng hưởng từ hạt nhân ¹H NMR và ¹³C NMR trong dung môi CDCl₃. Sự biến mất của tín hiệu proton

OH_{phenol} tại 5,88ppm và sự xuất hiện các tín hiệu proton C₆H_{5benzoyl} trong vùng 7,5ppm – 8,2ppm minh chứng cho quá trình benzoyl hóa hoàn toàn của nhóm OH_{phenol} trong cucumin (Hình 2, Bảng 1). Tín hiệu singlet giãn rộng tại 15,85ppm trong phổ ¹H NMR của HL, hoặc tại 16,06ppm trong phổ của cucumin được quy gán cho proton OH_{enol}. Dữ kiện này chỉ ra dạng tồn tại xeto-enol của khung 'β-đixeton' trong dung dịch.

Hình 2. Phổ ¹H NMR trong $CDCl_3$ của (a) cucumin và (b) HL.

		Cu	cumin			HL			
Vị trí (ppm)	Đặc điểm	Tích phân	Hằng số tương tác spin (Hz)	Quy gán	Vị trí (ppm)	Đặc điểm	Tích phân	Hằng số tương tác spin (Hz)	Quy gán
16,06	s, rộng	1,00	-	OH_{enol}	15,83	s, rộng	1,00	-	OH_{enol}
-	-	-	-	-	8,22	d	4,00	8	H của C^m , C^m ', C^h , C^h '

Bảng 1. Tín hiệu trên phổ ¹H NMR của cucumin và HL

	7,63	d	2,06	16	H của C ¹ , C ¹ '	7,68- 7,63	m	4,00	-	H của C ¹ , C ¹ ' & H của C ^k , C ^k '
Ī	-	-	-	-	-	7,52	t	4,00	8	H của C ⁱ , C ⁱ ', C ^l , C ^l '
	7,16 7,08 6,97	dd d d	2,04 2,03 2,01	8; 2 1,5 8	H của C ^f , C ^f ' H của C ^b , C ^b ' H của C ^e , C ^e '	7,23-7,18	m	6,00	-	H của C ^f , C ^b , C ^e , C ^f ', C ^b ', C ^e '
	6,52	d	2,07	16	H của C^2 , C^2 '	6,61	d	2,00	16	H của C^2 , C^2 '
	5,88	s	2,00	-	OHphenol	-	-	-	-	-
Ĩ	5,83	S	1,00	-	H của C ⁴	5,89	s	1,00	-	H của C ⁴
	3,98	S	6,00	-	H của C^5 , C^5 '	3,88	S	6,02	-	H của C^5 , C^5 '

s: singlet, d: doublet, dd: doublet doublet.

26

Một bằng chứng khác cho dạng tồn tại này là pic tại 101,8ppm đặc trưng cho C_{metin} cầu nối giữa hai nhóm xeton và enol trong phổ ¹³C NMR của cả hai chất (Hình 3). Việc quy gán các tín hiệu trên phổ ¹³C NMR của HL (Bảng 2) được thực hiện khi so sánh với nghiên cứu chi tiết về cấu trúc của cucumin trong dung dịch do Payton và cộng sự công bố [11].

Bảng 2. Tín hiệu trên phổ ¹³C NMR của HL

Vị trí	Ουν σάη	Vị trí	Ουν σάη
(ppm)	Quy gui	(ppm)	Quy gui
183,2	C^{3}, C^{3}	124,3	C^{2}, C^{2}
164,5	C^{6}, C^{6}	123,5	C^{f}, C^{f}
151,7	C^d, C^d	121,2	C ^e , C ^e '
141,7	C^{c}, C^{c}	111,7	C^b, C^b
140,0	C^{1}, C^{1}	101,8	C^4
134,1	C^a, C^a	56,0	C^{5}, C^{5}
133,6	C^{g}, C^{g}	129,2	C^k, C^k
130,4	C^m , C^m , C^h , C^h ,	128,6	$C^i, C^{i'}, C^l, C^{l'}$
-183.2	-151.7 140.0 133.6 133.6 133.6 133.6 133.6 133.6 133.6 123.5 123.5	-1117 -1117 -1018	-56.0
	1		
		1 .	
and the state of t	isanya ni zahaina madalaangi mahilan daalaa	mandoning market and	mouther and the second second
85 180 175 170 165	160 155 150 145 140 135 130 125 120 f1 (opri	115 110 105 100 0	× 90 85 80 /5 /0 65 6€ 55

Hình 3. Phổ ¹³C NMR của HL.

3.2. Nghiên cứu phức chất Fe(III) và Cu(II) với phối tử HL

Phức chất Fe(III) và Cu(II) của phối tử 4,4'đibenzoylcucumin HL được tổng hợp bằng phản ứng trực tiếp của phối tử với muối kim loại chuyển tiếp tương ứng trong hỗn hợp CH₃OH và CH₂Cl₂ với sự có mặt của Et₃N (Sơ đồ 2). Bazơ này thúc đẩy sự tách proton của phối tử tạo thuận lợi cho việc tạo thành phức chất.

Khi so sánh phổ hồng ngoại của phức chất (Hình 4) và phổ hồng ngoại của phối tử tự do HL (Hình 1b) nhận thấy dải dao động của nhóm $C=O_{xeton}$ trong phổ của phức chất (1628cm⁻¹ với phức Fe(III) và 1626cm⁻¹ với phức Cu(II)) hầu

như không chuyển dịch nhưng có cường độ yếu hơn so với trong phổ của phối tử (1626cm⁻¹). Hiện tượng này cũng quan sát thấy trong một số phức chất kim loại với dẫn xuất khác của cucumin [7-8] và được giải thích do sự liên hợp của nối đôi ở vị trí β với hợp phần β-đixeton đã hạn chế sự khác biệt trong phân bố mật độ electron π trong hợp phần này trước và sau khi tạo phức. Ngoài ra, trên phổ IR của phức chất Fe(III) xuất hiện dải hấp thụ chân rộng cường độ yếu trong vùng 3500cm⁻¹. Dải này được quy gán cho nhóm OH trong hơi nước ẩm.

Bên cạnh phổ IR, phương pháp phân tích nhiệt cũng được sử dụng để nghiên cứu thành phần và đặc điểm cấu tạo của phức chất. Giản đồ phân tích nhiệt của phức chất [FeL₃] và [CuL₂] được đưa ra trên Hình 5.

Hình 5. Giản đồ phân tích nhiệt của (a) [FeL₃] và (b) [CuL₂].

Xuất phát từ khả năng tạo phức chất bát diện của ion Fe^{3+} và phức chất vuông phẳng của ion Cu^{2+} cũng như khả năng tạo phức vòng càng với bộ nguyên tử cho (*O*,*O*) của hợp phần β -đixeton trong HL, phức chất thu được sẽ có thành phần dự kiến là [FeL₃] và [CuL₂] với cấu tạo như trong Hình 6

Sự phù hợp giữa cơ chế phân hủy nhiệt đề xuất và hiệu ứng mất khối lượng trên giản đồ phân tích nhiệt của phức chất [FeL₃] (Hình 5a, Bảng 3) và [CuL₂] (Hình 5b, Bảng 3) cho phép khẳng định về thành phần và cấu tạo như mong đợi của những phức chất này.

Dhức chất	Dia		% Mất khố	i lượng	Quố trừnh	
Fliue cliat	FIC	Nillęt dộ (°C)	Thực nghiệm Lý thuyết		Qua ti iliii	
	1	88,7	3,19	-	Mất nước ẩm	
III al 1	2	213,8	16,87	16,81		
[FeL3]	3	356,3	26,64	26,91	$FeL_3 \rightarrow Fe(C_3H_4O_2CH_3)_3$	
	4	453,6	38,55	38,68		
[C.J.]	1	303,6	45,70	44,10	$C_{\rm H}$ $\sim C_{\rm H}$ $(C_{\rm H}$ $(C_{\rm H}$ $O_{\rm H})$	
[CuL ₂]	2	425,1	35,84	38,87	$\operatorname{CuL}_2 \to \operatorname{Cu}(\operatorname{C}_3\operatorname{H}_4\operatorname{O}_2)_2$	
	-	- , -		,		

Bảng 3. Kết quả phân tích nhiệt của phức chất [FeL₃] và [CuL₂]

Hình 6. Cơ chế phân hủy nhiệt đề xuất của (a) [FeL₃] và (b) [CuL₂].

4. Kết luận

1. Đã tổng hợp thành công và nghiên cứu phối tử 4,4'-đibenzoylcucumin (HL) bằng phương pháp phổ IR, ¹H NMR và ¹³C NMR.

2. Đã tông hợp thành công hai phức chất răn $[FeL_3]$ và $[CuL_2]$. Thành phần và đặc điểm cấu tạo của hai phức này bước đầu được nghiên cứu bằng phương pháp phổ IR và phân tích nhiệt. Kết quả cho phép kết luận về thành phần phân tử và sự tạo thành liên kết phối trí giữa ion kim loại và phối tử qua bộ nguyên tử cho (O,O) của hợp phần β -đixeton.

Lời cảm ơn

Nghiên cứu này được tài trợ bởi Quỹ Phát triển khoa học và công nghệ Quốc gia (NAFOSTED) trong đề tài mã số 104.03-2016.48.

Tài liệu tham khảo

- A. Goel, A.B. Kannumakkara, B.B. Aggarwal, Curcumin as "Curecumin": From Kitchen to Clinic, Biochem. Pharmacol. 75 (2008) 787-809. https://doi.org/10.1016/j.bcp.2007.08.016.
- [2] T. Esatbeyoglu, P. Huebbe, I.M.A. Ernst, D. Chin, A.E. Wagner, G. Rimbach, Curcumin - From Molecule to Biological Function, Angew. Chem. Int. Ed. 51 (2012) 5308-5332. https://doi.org/ 10.1002/anie.201107724.
- [3] K. Priyadarsini, The Chemistry of Curcumin: From Extraction to Therapeutic Agent, Molecules 19 (2014) 20091-20112. https://doi.org/10.3390/ molecules191220091.
- [4] S. Wanninger, V. Lorenz, A. Subhan, F.T. Edelmann, Metal complexes of curcumin – synthetic strategies, structures and medicinal applications, Chem. Soc. Rev. 44 (2015) 4986-5002. https://doi.org/10.1039/C5CS00088B.
- [5] J. Wang, D. Wei, B. Jiang, T. Liu, J. Ni, S. Zhou, Two copper(II) complexes of curcumin derivatives: synthesis, crystal structure and in vitro antitumor activity, Transition Met. Chem. 39 (2014) 553-558. https://doi.org/10.1007/s11243-014-9831-z.
- [6] R. Pettinari, F. Marchetti, C. Pettinari, F. Condello, A. Petrini, R. Scopelliti, T. Riedel, P.J. Dyson, Organometallic rhodium(III) and iridium(III) cyclopentadienyl complexes with curcumin and bisdemethoxycurcumin co-ligands, Dalton Transactions 44 (2015) 20523-20531. https://doi.org/10.1039/C5DT03037D.
- [7] P.T. Thuy, P.C. Thang, N.H. Huy, N.V. Ha, T.T. Nguyệt, Synthesis, structural characterization of 4,4'-diacetylcurcumin and its complexes with Fe(III), Co(II) (in Vietnamese), Vietnam Journal of Chemistry 55 (2017) 33-37.
- [8] P.C. Tháng, P.T. Thủy, T.T.K. Ngân, L.C. Định, Đ.T. Đạt, T.T. Nguyệt, Synthesis, structural characterization of 4',4''-dimethoxy-4methylcurcumin and evaluation of its complexation with Co²⁺ and Cu²⁺ (in Vietnamese), Vietnam Journal of Chemistry 56 (2018) 113-117.
- [9] P.T. Thùy, P.C. Thắng, V.T.B. Ngoc, T.T. Nguyệt, Synthesis and structural characterization of a heteroleptic Pd(II) complex with 4,4'diacetylcurcumin (in Vietnamese), Vietnam Journal of Chemistry 56 (2018) 119-123.
- [10] K. Singletary, C. MacDonald, M. Iovinelli, C. Fisher, M. Wallig, Effect of the beta-diketones diferuloylmethane (curcumin) and dibenzoylmethane on rat mammary DNA adducts and tumors induced by 7,12-dimethylbenz[a] anthracene, Carcinogenesis 19 (1998) 1039-1043. https://doi.org/10.1093/carcin/ 19.6.1039.
- [11] F. Payton, P. Sandusky, W.L. Alworth, NMR Study of the Solution Structure of Curcumin, J. Nat. Prod. 70 (2007) 143-146. https://doi.org/10. 1021/np060263s.